

Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen investointiohjelma 2020

Täytetyn hakulomakkeen maksimipituus on 10 sivua (fonttikoko 10). Tutustu hakuohjeeseen ennen hakulomakkeen täyttämistä.

1. Hakijan tiedot

Kunta tai kaupunki
Helsinki, kaupunkiympäristön toimiala
Postiosoite
Työpajankatu 8, PL 58214 Helsingin kaupunki
Yhteyshenkilö
Jari Hurskainen
Yhteyshenkilön sähköpostiosoite
jari.hurskainen@hel.fi
Yhteyshenkilön puhelinnumero
040 1916385
Viestintäasioista vastaavan henkilön yhteystiedot
Kirsikka Mattila, kirsikka.mattila@hel.fi, 09 310 90765

2. Perustiedot hankkeesta

Hankkeen nimi

Kulosaaren puistotien pyöräkatu

Minkä maakunnan alueelle hanke sijoittuu?

Uusimaa

Mihin teemaan tai teemoihin hanke liittyy? (Voit valita useamman)

- Uudet kävelyn ja pyöräilyn reitit kaupunkiseuduilla (työmatkareitit, laatukäytävät)
- Nykyisten kävelyn ja pyöräilyn reittien kehittäminen kaupunkiseudulla
- Matkaketjut, esim. pyöräpysäköinnin kehittäminen

Hankkeen sisällön lyhyt kuvaus

Keskustan ja Itä-Helsingin välisen pyöräliikenteen runkoväylän parantaminen muuttamalla tonttikatu pyöräkaduksi 1,1 km matkalta.

Alueen, jolla hanke toteutetaan ja jota se palvelee, kuvaus (mm. asukkaiden ja työpaikkojen määrä, nykyiset yhteydet, joukkoliikenteen saatavuus)

Hanke toteutetaan Kulosaaren kaupunginosaan, jossa asuu n. 4000 asukasta. Kulosaari on nimensä mukaisesti saari, jonka kautta kaikki liikennemuodot kulkevat keskustan ja Itä-Helsingin välillä. Useat bussilinjat kulkevat Kulosaaren poikki Itäväylää pitkin, ja lisäksi Kulosaareissa on metroasema.

3. Hankkeen perustelut

3a. Miten hanke edistää kävelyä ja pyöräilyä (infrastruktuurin ja houkuttelevuuden parantaminen)?

Kulosaaren puistotie tulee olemaan Helsingin ensimmäinen pyöräkatu, jonka käyttökokemuksista ja toimivuudesta tullaan saamaan hyvää esimerkkiä tuleville pyöräkatuhankkeille, joita kaupungilla on vireillä.

Hanke parantaa merkittävästi pyöräliikenteen sujuvuutta Helsingin keskustan ja Itä-Helsingin välillä. Kulosaaren puistotie on osa Itäbaanaa. Baanat muodostavat Helsingissä pyöräliikenteen reittiverkoston selkärangan. Baanat vastaavat erityisesti pitkämatkaisen (5-20 km) pyöräliikenteen kysyntään. Kulosaaren puistotie on suorin reitti keskustasta itään, jonka vuoksi sen merkitys koko kaupungin pyöräliikenteelle on suuri.

Jalankulun olosuhteet paranevat Kulosaaren puistotiellä, kun entiset liian kapeat maaliviivaerotellut jalkakäytävä-pyörätiet muutetaan vain jalankulun käyttöön.

Paikallisesti pyöräkatu tulee selventämään entisen tonttikadun liikennettä luoden Kulosaaren puistotiestä kaikille liikennemuodoille turvallisen ympäristön liikkuu.

3b. Miten hanke liittyy kunnan/kaupungin kävelyn ja pyöräilyn edistämisen strategiaan ja tukee sitä?

Helsingin pyöräliikenteen kehittämisohjelman 2020-2025 (KYLK 05/2020) yllämainittuihin tavoitteisiin todella tiiviisti. Kulosaaren puistotien pyöräkadun suunnittelussa on ollut lähtökohtana selkeä ja suora linjaisuus, jossa on pyöräliikenteen määriin sopivat ratkaisut. Risteysalueet on suunniteltu mahdollisimman selkeiksi pieniä yksityiskohtia myöden. Turvallisuuteen on kiinnitetty huomioita suunnitteleamalla katu siten, että sen fyysiset ominaisuudet kertovat kadunkäyttäjille, kuinka ympäristössä tulisi toimia. Kadun visuaalisuuteen on panostettu materiaalivalinnoilla ja lisäämällä alueelle kasvillisuutta mahdollisuuksien mukaan. Pyöräkatu on herättänyt jo nyt paljon kiinnostusta mediassa ja tulee herättämään varmasti lisää sen valmistuttua. Hyvin toteutettu katu tulee kannustamaan pyöräilijöitä liikkeelle laajalla rintamalla ja houkuttelee varmasti kaupunkilaisia valitsemaan pyörän yhä useammin kulkutavakseen.

Kulosaaren puistotien muuttaminen pyöräkaduksi liittyy yllämainittuihin tavoitteisiin todella tiiviisti. Kulosaaren puistotien pyöräkadun suunnittelussa on ollut lähtökohtana selkeä ja suora linjaisuus, jossa on pyöräliikenteen määriin sopivat ratkaisut. Risteysalueet on suunniteltu mahdollisimman selkeiksi pieniä yksityiskohtia myöden. Turvallisuuteen on kiinnitetty huomioita suunnitteleamalla katu siten, että sen fyysiset ominaisuudet kertovat kadunkäyttäjille, kuinka ympäristössä tulisi toimia. Kadun visuaalisuuteen on panostettu materiaalivalinnoilla ja lisäämällä alueelle kasvillisuutta mahdollisuuksien mukaan. Pyöräkatu on herättänyt jo nyt paljon kiinnostusta mediassa ja tulee herättämään varmasti lisää sen valmistuttua. Hyvin toteutettu katu tulee kannustamaan pyöräilijöitä liikkeelle laajalla rintamalla ja houkuttelee varmasti kaupunkilaisia valitsemaan pyörän yhä useammin kulkutavakseen.

Kaupungin tavoitteena on toteuttaa 130 kilometrin mittainen baanaverkosto, josta tämä pyöräkatu tulee olemaan tärkeä osa. Helsingin maantieteellisen ja saaristollisen luonteen vuoksi Kulosaaren pyöräkadulla tulee olemaan erityinen

rooli, sillä se toimii yksin pyöräliikenteen pääreitteinä keskustan ja Itä-Helsingin välillä. Baanojen merkitys pyöräliikenteen edistämiseksi on suuri. Baanat on sisällytetty yleiskaavaan, jotta ne voidaan huomioida suunnittelussa aina kaavoituksesta lähtien.

3c. Miten hanke liittyy seudulliseen kävelyn ja pyöräilyn verkostoon/strategioihin ja tukee niitä?

Hanke on osa Helsingin seudun liikenteen laatiman PÄÄVE-verkon (2014) laatuikäytävien hankelistausta. HSL:n Keskeisten seudullisten yhteyksien kehittämistarveselvityksessä 2017 (PYSYKE) Itäbaanan reitin Kalasatama - Matinkylä kehittäminen nostettiin tärkeimmäksi seudulliseksi yhteydeksi. Kulosaaren puistotie on tärkeimmän seudullisen reitin välittömällä vaikutusalueella.

4. Hankkeen organisointi ja aikataulu

4a. Hankkeen toteuttajaosapuolet (hakijakunta + muut mahdolliset osapuolet)

Hanke toteutetaan yhteisrakentamishankkeena Helsingin kaupungin, Helsingin seudun ympäristöpalveluiden ja Helen Oy:n kanssa.

4b. Osapuolten vastuut (jos mukana on useampia tahoja, kuvaa, kuka vastaa mistäkin)

- Helsingin kaupungille kuuluu kadun rakennekerrokset, kadun pintarakenteet, kadun kuivatusjärjestelyt, liikenteenohjaus, varusteet ja kalusteet sekä valaistus
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut – kuntayhtymä HSY vastaa hulevesiviemäriinjojen rakentamisesta
- Helen Oy vastaa kaukolämmön rakentamisesta

4c. Hankkeen toteuttamisvalmius: kuvaa suunnitelmavalmius (hankkeen suunnittelu, kaavatilanne), rahoitustilanne (onko kunta sitoutunut hankkeen rahoittamiseen budjetissaan) ja päätöksentekotilanne (mitä päätöksiä tehty ja mitä vaaditaan hankkeen toteuttamiseksi)

Hankkeen rakentaminen on alkanut heinäkuun lopulla. Rakennussuunnitelmat ovat valmiit. Tätä ennen on tehty katusuunnitelma ja liikennesuunnitelma.

4d. Arvioitu toteuttamisaikataulu (kk/vuosi – kk/vuosi). Hankkeen tulee valmistua 31.10.2022 mennessä.

Rakentaminen on käynnissä ja urakkasopimuksen mukaan kohde on valmis 28.2.2021

5. Hankkeen vaikutukset kävelyn ja/tai pyöräilyn määrään ja olosuhteisiin ja hankkeen vaikuttavuus?

5a. Kuvaus hankekohteen käytöstä ja vaikutuksista kävelyn ja/tai pyöräilyn määrään ja kulkutapaosuuteen: nykyinen käyttäjämäärä, käyttäjämäärien lisääntymisen nuste

Kulosaaren puistotie on pyöräliikenteen pääreitti keskustan ja Itä-Helsingin välillä, jonka vuoksi käyttäjämäärät ovat suuret. Uusi pyöräkatu palvelee Kulosaaren asukkaita, mutta ennen kaikkea Kulosaaren itäpuolen ja keskustan välillä liikkuvia asukkaita. Kulosaaren sillalla oli vuoden 2015 laskentojen mukaan kesäaikaan arkivuorokausina keskimäärin 4200 pyöräilijää ja huippuvuorokautena jopa 7400 pyöräilijää. Vuoden 2020 käsilaskentojen mukaan Kulosaaren sillalla on noin 300 jalankulkijaa vuorokaudessa ja Kulosaaren metroaseman läheisyydessä jopa 800 jalankulkijaa vuorokaudessa. Pyöräilijöistä lähes kaikki jatkavat Kulosaaren puistotien kautta idän suuntaan.

Hankkeen toteuttamisen myötä on arvioitu, että syntyy 100 (+13 % - +33%) uutta jalankulun ja 300 (+4%) uutta pyöräliikenteen matkaa vuorokaudessa.

5b. Kuvaus, miten hanke muuttaa kävelyn ja/tai pyöräilyn olosuhteita (laatutasoa, matka-aikaa, sujuvuutta, esteettömyyttä, turvallisuutta, viihtyisyyttä ym. palvelutasotekijöitä)? Miten suuria muutokset ovat? *Katso Hankkeiden vaikutukset ja vaikuttavuus -ohje.*

Jalankulkuolosuhteet ja esteettömyys paranevat kun, poikkikatujen risteykset toteutetaan ylijatketuin jalkakäytävin ja jalankulku saa oman selkeän tilansa koko pyöräkadun pituudelle.

Pyöräliikenteen reitin laatutaso ja matka-aika paranevat, kun pyöräliikennemääriin sopiva tila saadaan käyttöön, kadun puolelta toiselle siirtymät poistuvat sekä koko linjaosuudelle tulee yhtenevä liikenteellinen ratkaisu entisten pyöräkaistojen ja liian kapeiden pyöräteiden sijaan. Ajouradan jäsentely selkeytyy, kun autojen pysäköinti toteutetaan syvennyksiin.

Liikenneturvallisuus paranee, kun katu ympäristö toteutetaan tukemaan nykyistä 30 km/h rajoitusta.

Katu ympäristö saa arvokkuutta luonnonkivetyistä kiveysalueista, punaisesta asfaltista ja uusista puista. Valaistusta parannetaan nykyvaatimusten mukaisilla valaisimilla.

Ensimmäisen pyöräkadun toteuttaminen Helsinkiin luo tunnettavuutta pyöräliikenteelle tärkeänä osana kestäviä liikennemuotoja. Pyöräkatu palvelee kaikenikäisiä pyörällä liikkuvia ihmisiä ja houkuttelee asukkaita entistä enemmän liikkumaan pyörällä lyhyitä, mutta myös pidempiä matkoja.

5c. Kuvaus hankkeen hyötyjen kohdistumisesta: mitä aluetta, käyttäjäryhmiä, matkatarpeita jne. hanke palvelee? Miten suuria nämä hyötyjäkohteet ovat?

Hanke hyödyttää kaikkia keskustan ja Itä-Helsingin välillä liikkuvia asukkaita. Laadukkaan pyöräliikenneinfran myötä useampi helsinkiläinen valitsee liikkumismuodoksi polkupyörän. Osana Itäbaanaa pyöräkatu tulee vastaamaan erityisesti pitkämatkaisen (5–20 km) pyöräliikenteen kysyntään. Pyöräliikenteen kulkutapaosuuden kasvamisen myötä muut liikennemuodot hyötyvät mm.

autoliikenteen ruuhkien pienentymisenä. Kulosaaren puistotien vahvuus osana Itäbaanaa perustuu myös metroradan läheisyyteen, mikä mahdollistaa matkaketjut julkisen ja pyöräliikenteen kesken. Ei ole välttämätöntä polkea koko matkaa polkupyörällä tai toisen suunnan voi kulkea halutessaan metrolla. Jos pyörään tulee vikaa voi hypätä metroon ja saada pyörän huoltoon helposti metron varrelle tai lähelle kotia.

Kulosaaren paikalliset asukkaat hyötyvät hankkeesta selkeämmän liikenneympäristön, paremman liikenneturvallisuuden ja laadukkaasti toteutetun katutilan ansioista.

5d. Kuvaus hankkeen vaikutuksista ja vaikuttavuudesta. Vaikuttavuus esimerkiksi päästöjen vähentymisenä, hyvinvoinnin lisääntymisenä tai terveyshyötyinä. *Katso Hankkeiden vaikutukset ja vaikuttavuus –ohje.*

Pyritään pyöräliikenteen kulkutapaosuuden suurenemiseen koko kaupungin laajuisesti. Lisäksi paikallisemmin vaikutuksia seurataan liikennelaskentojen avulla. Laskentoja on tehty ennen hanketta ja laskentoja tullaan tekemään hankkeen valmistumisen jälkeen. Kulosaaren puistotien muuttaminen pyöräkaduksi on urauurtava hanke, sillä se on ensimmäinen pyöräkatu Helsingissä. Tämän kautta pyöräliikenne ja kaupungin baanaverkko saa paljon näkyvyyttä ja houkuttelee helsinkiläisiä entistä enemmän liikkumaan pyörällä.

Vaikutuksiin lukeutuu ainakin liikenneturvallisuuden oletettu parantuminen. Konfliktipisteet jalankulun ja pyöräliikenteen sekä pyöräliikenteen ja autoliikenteen välillä vähenevät. Tätä pystytään tarkastelemaan kaupungin liikenneonnettomuusrekisterin myötä.

Handshake -hankkeen Bikenomics -analyysissä on arvioitu, että uusista jalankulun ja pyöräliikenteen matkoista 33 % olisi henkilöautoilusta siirtyneiden osuus. Kadun visuaalisuuteen on panostettu valitsemalla alueelle luonnonkivituotteita sekä lisäämällä kadun vehreyttä uusien istutuksin. Tämän oletetaan lisäävän osaltaan kadun houkuttelevuutta. Esteettömyyttä parannetaan ylijatketuilla jalkakäytävillä ja toteuttamalla suojatiet esteettömyyden perustason tai erikoistason ratkaisujen mukaisesti. Liikenteen määriä voidaan laskea pyöräkadun valmistumisen jälkeen, ja verrata lukuja remonttia edeltäviin lukuihin.

Pyöräliikenteen kulkutapaosuuden kasvulla on myönteisiä vaikutuksia muun muassa ihmisten fyysiseen aktiivisuuteen ja sitä kautta terveydenhuollon kustannuksiin, kaupunkikuvaan, liikenteen tilantarpeeseen, ilmanlaatuun ja meluun. Vuonna 2014 Helsingin kaupungin laatiman Pyöräilyn hyödyt ja kustannukset Helsingissä-selvityksen mukaan Hyöty-kustannussuhteet ovat moninkertaiset tavanomaisiin tiehankkeisiin verrattuna hyöty-kustannussuhteen ollessa lähellä kahdeksaa.

5e. Miten esimerkiksi hankkeen käyttöä, vaikutuksia ja vaikuttavuutta arvioidaan ja seurataan ennen hanketta ja sen jälkeen? *Katso Hankkeiden vaikutukset ja vaikuttavuus –ohje.*

Nykyisin Kulosaaren puistotien reitin pyöräliikenteen määriä lasketaan säännöllisesti Kulosaaren sillan kohdalla olevalla automaattilaskimella. Konelaskentapisteen kohdalla on lisäksi tehty sekä pyöräliikenteen että jalankulun käsilaskennat vuosina 2019 ja 2020. Pyöräliikenteen ja jalankulun määriä tullaan laskemaan rakentamisen jälkeen käsilaskennoin sekä automaattilaskurin avulla.

6. Kustannusarvio ja rahoitus

6a. Hankkeen kustannukset (sis. alv. jaoteltuina suunnittelu- ja rakennuskustannukset)

Kulosaaren puistotien suunnittelun yhteydessä suunniteltiin pieniä parannuksia myös liittyville kaduille. Kokonaiskustannus Helsingin kaupunkiympäristön tilaamalle suunnittelulle oli 345 216 euroa. Tästä arviolta 250 000 euroa oli Kulosaaren puistotien suunnittelukustannuksia.

Helsingin kaupunkiympäristön toimialalle kohdistuvat Kulosaaren puistotien rakennuskustannukset ovat 1 907 244 euroa, josta 1 474 360 euroa syntyy hakuajan 30.9.2020 jälkeen. Summat käyvät ilmi liitteenä olevasta maksuerätaulukosta.

6b. Rakentamis- ja suunnittelukustannusten rahoitus (sis. alv.)

Rahoittava tah	Summa (euroa)
Hakijakunnan/-kaupungin oma rahoitus	1 420 064
Muiden kuntien/kaupunkien rahoitus (erottele kunnittain)	-
EU-tuki	-
Muu julkinen rahoitus (erittele tahot):	-
Yksityinen rahoitus (erittele tahot):	-
Valtionavustus: haettu määrä (maksimissaan 50 % kunnan/kaupungin kustannuksista)	737 180
Yhteensä	2 157 244

7. Liitteet

Hankkeiden arviointiin vaikuttavat liitteet:

- Hankkeen vaikutukset liikenteen päästöihin (Excel)
- Yleiskartta kohteesta, josta ilmenee hankkeen sijainti (sis. tieosoitteen)
- Hanke- tai yleissuunnitelman tasoinen suunnitteluasiakirja hankkeesta (sis. kustannukset, vaikutukset ja tekniset mitoitusratkaisut)
- Tarkennettu hankkeen kustannusarvio
- Nimenkirjoitusoikeus
- Hankkeen liittyminen seudulliseen tavoiteverkkoon ja/tai seudullisiin kävelyn ja pyöräilyn edistämisen tavoitteisiin
- Kunnan tai kaupungin Kävelyn ja/tai pyöräilyn edistämishjelma tai muu vastaava kävelyn ja pyöräilyn strategia, jonka toteuttamiseen hanke liittyy:

Muut liitteet:

- Vapaaehtoiset liitteet (esim. Työohjelma tai hankesuunnitelma), ei vaikutusta arviointiin.

Kulosaaren-puistotien viestintäsuunnitelma ja havainnekuva

Vakuutan hakemuksessa ja sen liitteissä annetut tiedot oikeiksi. **Allekirjoittavalla henkilöllä pitää olla nimenkirjoitusoikeudet.**

Paikka ja aika
Helsinki 29.9.2020
Allekirjoitus
Nimen selvennys
Silja Hyvärinen

Hakemus tulee toimittaa sähköpostilla osoitteisiin kirjaamo@traficom.fi ja kapy.valtionavustus@traficom.fi viimeistään **30.9.2020 klo 16.15**. Hakemus on palautettava sekä sähköpostitse allekirjoitettuna skannattuna pdf- dokumenttina että muokattavana dokumenttina (word, excel). Lähetettävän sähköpostin otsikkona tulee olla "Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen investointiohjelma, valtionavustus 2020, [hakijataho]".

Päätös asiassa toimitetaan sähköisesti yhteyshenkilölle.